

Verkiezingsprogramma **VVD** Pijnacker-Nootdorp 2022-2026

Pijnacker-Nootdorp
Blijft goed, wordt beter.

Samenvatting.....	6
Prettig en veilig wonen, met oog voor andere belangen	6
Een groene omgeving	6
Een bloeiende lokale economie	7
Goed bereikbaar.....	7
Slim verduurzamen.....	7
Verstandige financiële keuzes	7
I. Een gemeente waar het fijn leven is.....	10
1.1 Waar je goed en betaalbaar kunt wonen	10
1.2 Waar we de wijk groen en leefbaar houden	11
1.3 Waar vervoer van A naar B vlot gaat	12
1.4 Vol slimme en duurzame oplossingen	15
II. Een bloeiende lokale economie.....	17
2.1 Waar ondernemers de ruimte krijgen.....	17
2.2 Waar de gemeente bruist en bezoekers van buiten aantrekt	18
2.3 Met culturele voorzieningen voor alle leeftijden	19
2.4 Waar iedereen meedoet	21
2.5 Waar boeren en tuinders kunnen ondernemen.....	22
III. Waardevol samenleven.....	24
3.1 Met liefdevolle zorg, dichtbij huis	24
3.2 Waar je fijn kunt opgroeien	25
3.3 Waar onderwijs gelijke kansen biedt.....	27
3.4 Waar we gezond zijn, sporten en bewegen	28
IV. Een veilige leefomgeving	30
4.1 Waar we veilig zijn en ons veilig voelen.....	30
4.2 Waar criminaliteit en ondermijning worden aangepakt	31
V. Een gemeente die klaar staat voor de inwoners van Pijnacker-Nootdorp.....	33
5.1 Waar het belang van de inwoners voorop staat	33
5.2 We onze krachten bundelen voor slimme oplossingen	34
5.3 En we verstandig met ons geld omgaan	36
Onze liberale waarden	38
BEGINSELVERKLARING.....	38

Beste inwoner van Pijnacker-Nootdorp,

Pijnacker-Nootdorp is een gemeente om van te houden! Jij woont in deze fantastische gemeente met volop kansen. Dag in, dag uit zetten onze lokale politici zich in om onze dorpen en het buitengebied nog mooier te maken. De gemeente wordt bestuurd door gemeenteraadsleden, wethouders en de burgemeester. Van maandag 14 maart tot en met woensdag 16 maart 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Dan is het aan jou om te bepalen wie er in de gemeenteraad mag plaatsnemen om jouw geluid te laten horen.

In de afgelopen vier jaar hebben we laten zien dat de **VVD** het verschil maakt voor onze gemeente. Zichtbaar en slagvaardig zijn wij voor jou aan de slag gegaan en ons actielijstje van vier jaar geleden is behoorlijk afgevinkt, snel internet in het buitengebied, lage lasten, halveren hondenbelasting, economische groei en een goed vestigingsklimaat, een heldere blik op de toekomst en een meer dan ruime voldoende in de leefbaarheidsmonitor.

Natuurlijk blijft er voor de komende jaren nog wel wat te wensen over. Het doortrekken van de Komkommerweg, het afschaffen van het laatste stukje hondenbelasting, het ruimte bieden aan huiseigenaren om het eigen bezit uit te bouwen. En dan alles in een gemeente waar de natuur altijd dichtbij is, de sportverenigingen bereikbaar voor iedereen, het onderwijs goed en in goede gebouwen, de dorpen goed bereikbaar zijn, per auto, per fiets, te voet of met de metro. En dat allemaal zonder de hoofdprijs aan gemeentelijke lasten te betalen. Dat vraagt keuzes. Heldere keuzes wat de **VVD** betreft.

In dit verkiezingsprogramma kun je voor een groot aantal onderwerpen lezen wat de **VVD** Pijnacker-Nootdorp hiervan vindt. Helaas kunnen we niet alle onderwerpen bespreken in een verkiezingsprogramma, maar als je vragen hebt, neem dan vooral contact op via campagne@vvdpn.nl

Ilona Jense-van Haarst
lijsttrekker **VVD** Pijnacker-Nootdorp

Samenvatting

Ons Pijnacker-Nootdorp vormt het hart van de meest belangrijke economische regio van Nederland. Met de glastuinbouw, die nationaal en internationaal in de picture staat, hebben we een toonaangevende bedrijvensector binnen de gemeentegrenzen. Het is hier prettig wonen en werken in een groene landelijke omgeving te midden van de grote steden. De gemeente is financieel gezond. De uitdagingen waar we voor staan liggen op het gebied van de energie, bereikbaarheid, klimaat en duurzaamheid. Maar de grootste puzzel is de vraag hoe we om moeten gaan met de extra ruimte die wonen, werken, mobiliteit en groen in onze gemeente vragen. Als **VVD** zijn we ervan overtuigd dat we die uitdagingen aankunnen met behoud van onze sterke punten die onze mooie gemeente kenmerkt. Dat doen we door ondernemers de ruimte te geven en te steunen in waar ze goed in zijn. Met innovatie én beter te presteren én duurzamer te werken. Mensen aan te spreken op hun verantwoordelijkheid maar ook te helpen om die verantwoordelijkheid te kunnen waarmaken. De gemeente slagvaardig te houden en te zorgen dat wat de gemeente doet in kwaliteit goed tot uitstekend is. Zo zorgen dat we in de toekomst blijven wat we zijn. Een gemeente waar het prettig wonen en werken is in een groene landelijke omgeving te midden van de grote steden.

Prettig en veilig wonen, met oog voor andere belangen

Pijnacker-Nootdorp is een gemeente waar het goed en veilig wonen is. De kwaliteit van de leefomgeving is hoog en het bijbehorende voorzieningenniveau ook. Sinds jaar en dag bouwt de **VVD** haar beleid op via het principe "schoon, heel en veilig". De overheid doet daarbij wat nodig is maar we verwachten ook van onze inwoners dat zij zelf verantwoordelijkheid dragen voor het instandhouden van de kwaliteit van de eigen leefomgeving.

We willen graag dat we voldoende goede woningen hebben voor al onze inwoners en mensen die hier graag willen wonen. Of je nu alleen woont in Nootdorp, samenwoont met je partner in Delfgauw of met partner en kinderen een huis met tuin hebt in Pijnacker of Oude Leede: de woningnood in Pijnacker-Nootdorp is hoog en het einde hiervan lijkt nog niet in zicht. Als **VVD** Pijnacker-Nootdorp willen wij dat er nieuwe huizen bijgebouwd gaan worden zodat iedereen betaalbaar in onze gemeente kan (blijven) wonen. We hechten belang aan betaalbare koop- en huurwoningen, om starters op de woningmarkt en mensen met een lager budget ook een plek om te wonen kunnen bieden in onze gemeente. Maar ook bevorderen van doorstroming is van belang om meer woningen beschikbaar te krijgen voor starters en mensen met een lager budget. Daarnaast vinden wij het belangrijk dat er voldoende geschikte woningen zijn voor senioren. Veel senioren zouden bijvoorbeeld graag in een geschikt appartement in een van de dorpen willen wonen. Daarvan zijn er nu nog te weinig. Misstanden op de woningmarkt pakken we aan. Zodat iedereen een geschikt huis kan vinden.

Maar het realiseren van extra woningen kan niet ten koste van alles. We maken heldere keuzes in de grenzen van onze kernen, het economisch belang van in onze gemeente gevestigde bedrijven en ondernemers en de bescherming van ons buitengebied.

Een groene omgeving

Als middelgrote gemeente midden in de Randstad hebben we de rijkdom van een heel mooi en groot groen buitengebied. Daar moeten we heel zuinig op zijn. We investeren in de kwaliteit van het buitengebied en kiezen ervoor om sommige stukken van ons buitengebied extra te beschermen. We zien echter ook de (economische) mogelijkheden van ons buitengebied. Kleinschalige horeca of bepaalde vormen van vrijetijdseconomie kunnen hier hun plek vinden. In Pijnacker-Nootdorp willen wij dat je prettig kunt leven. Dit betekent aandacht voor een groene omgeving en voldoende mogelijkheden om je vrije tijd te besteden, bijvoorbeeld in en rondom de Dobbeplass. Het groene buitengebied is bedoeld om te recreëren, maar ook om invulling te geven aan een toekomstbestendige, ecologische en duurzame gemeente.

Een bloeiende lokale economie

De **VVD** Pijnacker-Nootdorp wil dat onze gemeente niet alleen een plek is om te wonen, maar ook om te werken. Werken is goed voor mensen. Want een baan is zoveel meer dan een inkomen. Het is het gevoel dat je bijdraagt aan de samenleving en het zorgt voor contact met fijne collega's. Daarom willen wij dat iedereen in Pijnacker-Nootdorp mee kan doen. Ondernemers horen voldoende ruimte te krijgen om aan de slag te kunnen. Juist de lokale bedrijven hebben een moeilijke tijd achter de rug. We willen niet dat zij van het kastje naar de muur worden gestuurd. We geven hen snel en duidelijk antwoord op vragen aan de gemeente en denken mee over de beste oplossing.

In de verschillende centra en op onze bedrijventerreinen werken we aan een optimaal ondernemersklimaat. Mensen willen graag in onze centra zijn en graag ondernemen op onze prachtige bedrijventerreinen. Waar nodig moeten we daar een inhaalslag maken in het onderhoud. Ondernemers kunnen zelf heel goed bedenken wat zij nodig hebben om te ondernemen. Daar hebben zij geen overheidsbetutteling bij nodig. We laten los waar dat kan en denken mee waar nodig.

We denken in het bijzonder aan die bedrijven die onze gemeente typeren. In Pijnacker-Nootdorp zitten veel innovatieve bedrijven, bijvoorbeeld in de glastuinbouw. De Nederlandse glastuinbouw staat internationaal hoog aangeschreven, en daar mogen we trots op zijn.

Goed bereikbaar

En prettig leven betekent óók dat je veilig en snel bij je huis, werk, of vrijetijdsbesteding kunt komen. Als **VVD** maken we verkeerssituaties in onze gemeente veiliger voor voetganger, fiets en auto en zorgen we voor een soepele doorstroming. Denk daarbij aan plekken als de situatie aan de Kerkweg in Nootdorp, bij de Poort in Nootdorp, maar ook aan de Europalaan en de rotondes in het centrum Pijnacker.

Wat in het bijzonder aandacht verdient, is de robuustheid van ons wegennet. Een ongeluk of wegafsluiting mag geen opstoppingen veroorzaken. Er moet een geschikte andere route beschikbaar zijn, zodat we snel op onze plek van bestemming kunnen komen.

Slim verduurzamen

Als het gaat om energie moet Nederland verduurzamen. Pijnacker-Nootdorp dus ook. Dat vraagt om verstandige keuzes. De **VVD** Pijnacker-Nootdorp wil dat verduurzaming betaalbaar blijft voor gewone gezinnen en ondernemers. Verrommeling van het landschap door overal en nergens zonnepanelen of windmolens te plaatsen willen wij tegengaan. Onze gemeente heeft een mooi en groen buitengebied, dat we moeten beschermen. Daarnaast is draagvlak onder de inwoners van Pijnacker-Nootdorp erg belangrijk. Zo zorgen we ervoor dat we klaar zijn voor de toekomst en onze gemeente schoon en leefbaar houden.

Verstandige financiële keuzes

Als de gemeente meer uitgeeft dan er binnenkomt ontstaan er op enig moment problemen. Daarom letten we goed op onze gemeentelijke schatkist. We houden de lokale lasten zo laag mogelijk door de gemeentelijke taken op een zuinige, maar effectieve manier uit te voeren. En als de gemeente geld overhoudt, zorgen we dat dit terecht komt bij onze inwoners en ondernemers. Zo houden we het leven in Pijnacker-Nootdorp voor iedereen betaalbaar.

WONEN

Bouwen, bouwen, bouwen.

- ▶ **Voldoende woningen voor iedereen.**
- ▶ **Flexwonen als tijdelijke oplossing.**
- ▶ **Geen mandelige gebieden meer en waar dat wel is, draaien we dat terug.**

I. Een gemeente waar het fijn leven is

1.1 Waar je goed en betaalbaar kunt wonen

Een huis is een thuis. De plek waar je je veilig en prettig wilt voelen. Daarom is het belangrijk dat iedereen een passende woning kan vinden. Wij willen dat alle inwoners van Pijnacker-Nootdorp op ieder moment in hun leven het juiste huis kunnen vinden. Een huis dat je kunt aanpassen aan de levensfase waarin je je bevindt. Maar de realiteit is anders. Op dit moment is de woningnood in Pijnacker-Nootdorp en de hele Randstad hoog. De **VVD** wil dat er voldoende nieuwe huizen bijgebouwd gaan worden zodat iedereen betaalbaar in onze gemeente kan (blijven) wonen.

- ▶ Een van onze belangrijkste speerpunten is dat er voldoende en geschikte woonruimte is, voor starters en jonge gezinnen, maar ook voor ouderen. Iedereen moet kunnen wonen zoals hij of zij zelf wil. De **VVD** wil dat er nieuwe huizen bijgebouwd gaan worden zodat iedereen betaalbaar in onze gemeente kan (blijven) wonen. Het bouwtempo moet omhoog, want alleen meer aanbod kan de prijzen voor starters en jonge gezinnen omlaag brengen. Wij zetten ons hier actief voor in en willen de komende vier jaar onder andere bouwen in het Dwarskadegebied in Nootdorp en het Balijadegebied in Pijnacker.
- ▶ Door het bouwen van middeldure huurwoningen en een gevarieerd aanbod koopwoningen zorgen we voor doorstroming uit zowel sociale huur, vrije huur als koopwoningen. Zo krijgen we voor elkaar dat ouderen die kleiner willen wonen, niet langer onnodig in een eengezinswoning wonen en regelen we eerlijke toegang tot de huizenmarkt voor starters. Voor senioren moeten voldoende geschikte appartementen beschikbaar zijn in de dorpscentra, in verschillende prijsklassen. Dat kunnen dus ook duurdere en grotere appartementen zijn om kapitaalkrachtiger senioren te stimuleren te verhuizen vanuit bijvoorbeeld een huis met een tuin.
- ▶ De gemeente moet aandacht hebben voor de huisvesting van arbeidsmigranten. Kassen en distributiecentra zijn economische motoren van onze gemeente. Daar werken veel mensen, ook van buiten Nederland. Die geschikte woonruimte moet er zijn, zodat onze ondernemers kunnen doorwerken met voldoende personeel. We zetten in op aanpassing van regelgeving, zodat bouw van woonruimte voor arbeidsmigranten mogelijk is binnen de glastuinbouwgebieden.
- ▶ Waar mogelijk zetten we in op tijdelijke en nieuwe woonvormen als flexwonen en tiny houses om mensen op korte termijn een thuis te kunnen bieden, ook als dat op langere termijn wellicht meer kost dan een permanente woning.
- ▶ Met woningbouwcorporaties maken we afspraken over het voorkomen van scheefwonen en het stimuleren van doorstroming.
- ▶ Excessen op de woningmarkt bestrijden we. Zo is zelfbewoningsplicht voor huizen onder de NHG-grens een optie. We zetten ons in om verkamering van woningen waar nodig tegen te gaan. Waar mogelijk nemen we maatregelen tegen speculanten die woningprijzen opdrijven. Een huis kopen om het twee maanden later weer met winst te verkopen is niet de bedoeling en zit echte woningzoekenden in de weg.

- ▶ We bestrijden leegstand door het mengen van functies voor wonen, werken, winkels en horeca. Een goed voorbeeld daarvan is de ontwikkeling in het Hart van Nootdorp, waar de oude brandweerkazerne wordt gesloopt, om ruimte te maken voor vele nieuwe woningen een nieuwe Jan Janssenhal en een nieuw schoolgebouw voor De Regenboog. Zo zorgen we voor prettige en leefbare dorpen voor iedereen in onze gemeente.
- ▶ De **VVD** wil dat alle inwoners makkelijk en snel kunnen zien welke mogelijkheden zij hebben om hun woningen te vergroten of aan te passen. Regels uit bestemmingsplannen zijn digitaal en actueel beschikbaar. Wij zijn voorstander van het afschaffen van de welstandscommissie, zodat mensen de vrijheid hebben om hun woning naar eigen wensen aan te passen.

1.2 Waar we de wijk groen en leefbaar houden

We wonen allemaal graag in een wijk waar we ons thuis voelen. Een wijk die groen, schoon en veilig is. Waar burens met elkaar een bijdrage leveren aan het onderhoud van de straat, maar ook het schoonhouden van de eigen tuin, balkon en straat. Nieuwe woonwijken richten we groen en klimaatbestendig in. Bestaande woonwijken vergroenen we waar dat mogelijk is.

- ▶ We willen meer groene plekken met bomen en planten in onze dorpskernen en wijken, hoe klein ook. Een stenen omgeving is al snel opgefleurd met vergroening, een struik of plantenbak. Zo zorgen we voor een omgeving die klimaatbestendiger en koeler is. Er is al een goed begin gemaakt met het de herinrichting van Klapwijk, maar er zijn nog veel meer locaties die groene vingers kunnen gebruiken. De **VVD** wil het zogenaamde “snippergroen” niet meer verkopen maar toevoegen aan het vergroenen van de wijk.
- ▶ Bij het onderhoud van groen werken we zoveel mogelijk samen met inwoners. Initiatieven van bewoners en organisaties om de eigen straat of buurt te vergroenen en onderhouden worden van harte aangemoedigd.
- ▶ Hondenpoep, zwerfvuil, vuilnis rondom afvalcontainers, graffiti en andere overlast worden aangepakt en vernielingen snel hersteld. De kosten hiervan worden zoveel mogelijk verhaald op de veroorzaker.
- ▶ We maken ons als **VVD** sterk om zo laag mogelijke kosten te realiseren voor onze inwoners voor het ophalen en verwerken van afval. We willen zoveel mogelijk afval gebruiken voor nieuwe producten: de circulaire economie. De **VVD** wil dat afval op die wijze wordt ingezameld die het hoogste percentage recycling garandeert. Dat doen we als volgt. We veroorzaken zo min mogelijk afval. Inwoners scheiden zoveel mogelijk hun afval, binnen hun mogelijkheden. Afval dat niet door bewoners wordt gescheiden, wordt zoveel mogelijk naderhand nog gesorteerd. Zo kunnen zoveel mogelijk nieuwe producten worden gemaakt van afval. Alleen afval waar echt niets meer mee mogelijk is, wordt verbrand. In dat geval gebruiken we de warmte die daarbij vrijkomt voor het verwarmen van huizen.
- ▶ De **VVD** wil dat Avalex de milieuparkjes goed onderhoudt, de klachten direct en structureel oplost en afval dat naast containers wordt achtergelaten volledig opruimt. Daarnaast wil de **VVD** dat de afvalverwerker zich inzet op maximaal recyclen van afval tegen zo laag mogelijke kosten. Afval is tegenwoordig tenslotte ook een grondstof voor nieuwe producten.

- ▶ De **VVD** wil de dat gemeente onderzoekt of de integratie van bedrijven in de afvalketen kan leiden tot een lagere afvalstoffenheffing voor onze inwoners.
- ▶ We willen een goed werkend en betaalbaar riool. We vinden het normaal dat iedereen die hiervan gebruik maakt bijdraagt aan de kosten. Of je nu een huis huurt of een huis bezit. De rioolheffing mag niet duurder zijn dan nodig.
- ▶ Bij het aanleggen van een nieuw rioolstelsel scheidt de gemeente regenwater van afvalwater. Ook het afkoppelen van de bestaande hemelwaterafvoer wordt gestimuleerd.
- ▶ De gemeente zoekt de samenwerking op met waterschappen om wateroverlast te helpen verminderen en maatregelen te nemen om gevolgen van hitte en droogte op te vangen. Zowel bij bouwplannen, als weg- en natuuronderhoud wordt rekening gehouden met bodem en waterbeheer: beter vasthouden van water, tegengaan van verspilling en stimuleren van het hergebruik van water.
- ▶ Niet alleen voor mensen, maar ook voor dieren dient Pijnacker-Nootdorp een prettige gemeente te zijn. We spannen ons er daarom voor in om het leefklimaat van dieren zo goed mogelijk te maken. Dat betekent groen en ruimte voor dieren, veilige uitlaatplekken en het wegnemen van hindernissen voor de dierenambulance.

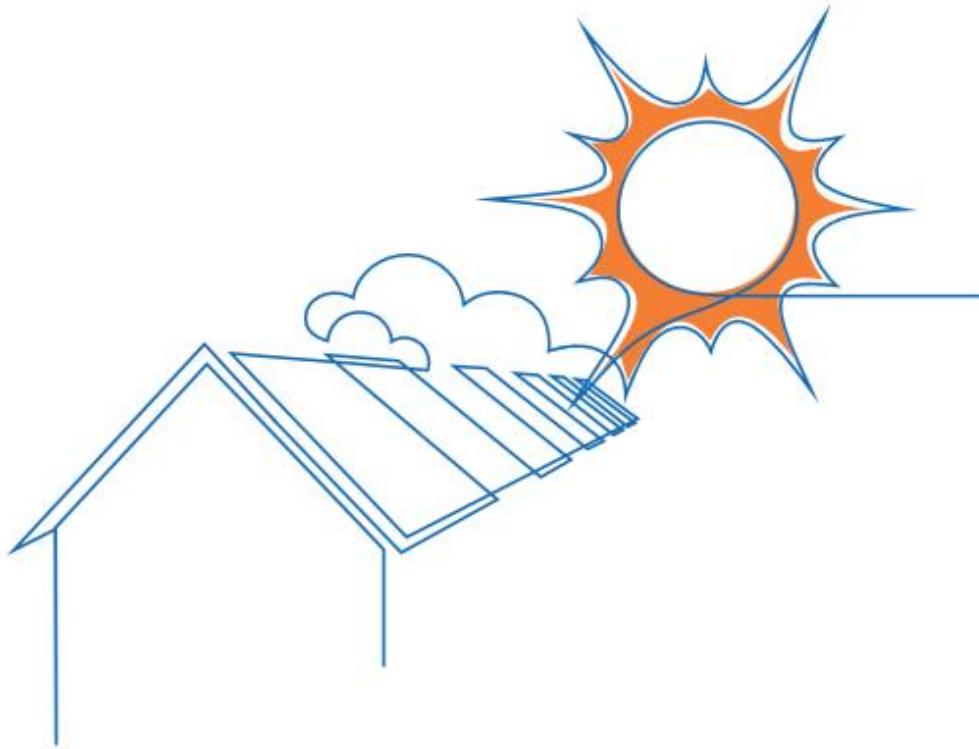
1.3 Waar vervoer van A naar B vlot gaat

We verplaatsen ons allemaal voortdurend. We gaan naar werk, bij vrienden en familie op bezoek of wandelen een rondje in onze buurt om de hond uit te laten. Hoe we ons ook verplaatsen: het is fijn om zonder al te veel gedoe van A naar B te komen. Dat de doorstroming goed is, je niet ergens in de file staat om je wijk uit te komen en je daardoor te laat bent bij je afspraak. En het is bovenal belangrijk dat verkeerssituaties veilig zijn voor voetganger, fiets en auto.

- ▶ Het is belangrijk dat onze reistijd niet langer is dan nodig. Daarom werken we aan goede doorstroming van het verkeer, voor fiets, auto en openbaar vervoer. Door verschillende vormen van vervoer beter op elkaar aan te sluiten, komen we sneller aan op onze bestemming. Een bijkomend voordeel is dat we daarmee onnodige uitstoot van broeikasgassen en overlast door files voorkomen. De afgelopen jaren zijn al mooie resultaten bereikt door de aansluiting op de metro voor fietsers en automobilisten te verbeteren. Daarin kunnen we nog meer doen, onder andere ook door het inzetten op slimme alternatieven om van het station of de halte bij je eindbestemming (of andersom) te komen. Je kan hierbij denken aan goede fietsstallingen, deelfietsen en deelscooters.
- ▶ Voor de **VVD** heeft verkeersveiligheid grote prioriteit. We richten onze straten en wijken, in het bijzonder in de buurt van scholen en sportclubs, veilig in. Dat doen we in samenwerking met politiediensten, ouders en buurtbewoners. Bekende knelpunten krijgen daarbij extra aandacht. Zoals de rotonde bij de Groene Wijdte, de kruising bij de Kerkweg in Nootdorp en bij De Poort. Daarnaast weren we doorgaande vrachtwagens uit de dorpskernen. We trekken de Komkommerweg door om de Noordpolder te ontsluiten. Daarmee kan het vrachtverkeer direct wegrijden zonder door een woonwijk te rijden.

- ▶ Er rijden steeds meer bestelbusjes in onze straten. We herkennen het gemak van dingen thuisbezorgd krijgen maar we zien ook dat ze soms overlast en onveilige situaties veroorzaken. We zoeken naar oplossingen om overlast te verminderen.
- ▶ Of het nu met een 'gewone' fiets, een elektrische fiets of een ander nieuw vervoersmiddel is: onze inwoners moeten zich prettig en veilig door Pijnacker-Nootdorp kunnen bewegen. Deze ontwikkelingen vragen om fietspaden en wegen die worden ingericht op de toekomst, waarbij veiligheid en doorstroming centraal staan. Bij ov-knooppunten plaatsen we voldoende stallingen.
- ▶ Het is belangrijk dat het openbaar vervoer van goede kwaliteit is, met een goede verbinding tussen Pijnacker-Nootdorp en andere dorpen en steden in de omgeving. De verbinding met Rotterdam en Den Haag met de metro is uitstekend. Nu er geluidwerende voorzieningen zijn, kan de dienstregeling in de nacht worden uitgebreid.
- ▶ Verder ziet de **VVD** de voordelen van innovatieve en kostenefficiënte vormen van openbaar vervoer, zoals buurtbussen, en deelauto's en -scooters. We zien meer in OV op maat in plaats van reguliere lege bussen, zodat bijvoorbeeld de weg naar het ziekenhuis met het OV makkelijker wordt. Bij aanbestedingen sturen we in de afspraken op nieuwere, slimmere en goedkopere alternatieven en technologieën. En hebben we voldoende aandacht voor het voorkomen van overlast door nieuwe vervoersvormen. Bijvoorbeeld regelen dat mobiliteitsvormen als deelscooters goed worden geparkeerd na gebruik en niet in de weg staan. Waar nodig treedt de gemeente handhavend op, bijvoorbeeld met boa's.
- ▶ Het openbaar vervoer en voorzieningen zoals de belbus en regiotaxi zijn goed toegankelijk. Stations zijn aangepast zodat mensen met een beperking ook kunnen instappen.
- ▶ We blijven dubbelgebruik van parkeerterreinen en parkeergarages stimuleren. Door slimme afspraken te maken kunnen we parkeergarages in het centrum op koopavonden, zaterdagen en koopzondagen gebruikt worden. Zo zorgen we voor voldoende parkeerplaatsen voor bewoners en bezoekers van onze dorpskernen. De ervaringen daarmee in Pijnacker en Nootdorp zijn positief.
- ▶ Wegen hebben onderhoud nodig, en het is onvermijdelijk dat daardoor af en toe overlast ontstaat. De gemeente communiceert tijdig en duidelijk naar inwoners over onderhoud aan wegen en wegafsluitingen. Daarbij geldt dat we onderhoud zoveel mogelijk in één keer proberen te doen, om overlast te beperken. Daarbij is helder wat de alternatieve route is. Zo voorkomen we 'zoekverkeer'.
- ▶ De gemeente moet voldoende oog hebben voor de robuustheid van het wegennet. Dat wil zeggen dat bij ongelukken of werkzaamheden voldoende alternatieve routes beschikbaar blijven om vastlopen van het verkeer te voorkomen. De **VVD** ziet dat de totale hoeveelheid verkeer zodanig is, dat bij omleidingen al snel vertraging ontstaat. De komende jaren blijft de **VVD** kritisch kijken naar het versterken van het hele wegennet. Bij het bouwen van nieuwe woonwijken moeten we tegelijk kijken naar passende ontsluitingswegen om het verkeer van de wijken te verwerken.

SLIMME EN DUURZAME OPLOSSINGEN

Eerlijk, helder en betaalbaar.

- ▶ **Geen windturbines in Pijnacker-Nootdorp.**
- ▶ **Zoveel mogelijk “zon op dak”.**
- ▶ **In gesprek in plaats van opgelegd!**

1.4 Vol slimme en duurzame oplossingen

Nederland moet verduurzamen en Pijnacker-Nootdorp dus ook. Huizen gaan van het gas af, zonneparken en putten voor geothermie verschijnen in ons landschap. Dat zijn flinke veranderingen, die om verstandige keuzes en draagvlak vragen. Duurzaamheid biedt kansen voor economische groei en een fijne en leefbare gemeente. Maar wel op een betaalbare manier voor gewone gezinnen en ondernemers. Door dit op een slimme manier aan te pakken, kunnen we ons leven zoveel mogelijk blijven leiden zoals we zelf willen en blijft onze gemeente prettig om te wonen.

- ▶ De **VVD** ondersteunt het streven naar een energieneutraal Pijnacker-Nootdorp. Door energie te besparen en meer duurzame energie op te wekken kunnen we dit bereiken. We blijven tegenstander van grote windturbines maar zien wel ruimte voor kleine innovatieve windoplossingen. Daarbij stimuleren we milieubewust ondernemen, met een grote rol voor de lokale opwekking van duurzame energie.
- ▶ De energietransitie en verduurzaming bieden grote kansen voor het stimuleren van innovatie en werkgelegenheid. Juist de grotere energieverbruikers in onze gemeente, zoals de glastuinbouw, lopen voorop met innoveren en kunnen gebruik gaan maken van geothermie en warmtenetten voor een deel van hun energiebehoefte, zodat we een grote slag kunnen slaan in de verduurzaming. Ook andere sectoren kunnen bijdragen, bijvoorbeeld door de bedrijfspanden van zonnepanelen te voorzien. Wij voeren actief beleid om dit te steunen.
- ▶ Nieuwe vormen van energieopwekking kunnen op allerlei schaalniveaus plaatsvinden. Een ondernemer kan besluiten in een deel van zijn energiebehoefte te voorzien door een kleinere windturbine op zijn terrein te plaatsen. De **VVD** kijkt positief naar dat soort initiatieven als de omgeving er geen last van heeft.
- ▶ Wanneer het effectief bijdraagt aan de lokale economie en het milieu, kopen we onze producten en diensten duurzaam en circulair in.
- ▶ We maken per wijk een plan voor de verduurzaming van woningen en bouwprojecten. Samen met bewoners en gebouweigenaren kijken we naar de beste oplossing. De **VVD** beseft dat dit voor de gemeente alleen een hele moeilijke opgave is en verwacht ook een actieve opstelling van de landelijke overheid. Dit is een vraagstuk van nationaal belang.
- ▶ Voordat een wijk overgaat op een andere energievoorziening dan gas, zorgen we ervoor dat inwoners gelegenheid krijgen om mee te praten en hulp krijgen bij praktische vragen. Waar mogelijk behouden we het gasnetwerk voor de toekomst, bijvoorbeeld wanneer waterstof of groen gas toegankelijk zijn.
- ▶ Steeds meer inwoners rijden in een elektrische auto of op een elektrische fiets en leggen daarvoor laadinfrastructuur aan bij hun huis of parkeerplaats. Zoveel mogelijk inwoners moeten die mogelijkheid krijgen. Laadinfrastructuur is voor iedereen. We gaan daarom tegen dat mensen een openbare laadplek de hele dag bezet houden terwijl hun auto al opgeladen is.

Een bloeiende economie

Waar ondernemers de ruimte krijgen.

- ▶ **Eén loket voor ondernemers.**
- ▶ **Onbeperkte voortzetting ondernemersfonds.**
- ▶ **Geen beperkingen op openingstijden.**
- ▶ **Geen vergunningen voor kleine terrassen.**

II. Een bloeiende lokale economie

2.1 Waar ondernemers de ruimte krijgen

Het midden- en kleinbedrijf is dé banenmotor van de gemeente. Als het goed gaat met de lokale ondernemers, dan gaat het goed met de gemeente. Onze winkelcentra zitten vol met lokale winkeliers en horeca, die een grote vaste klantenkring hebben. Verder is Pijnacker-Nootdorp de thuisbasis van veel innovatieve en succesvolle bedrijven in de glastuinbouwsector en in de logistiek. En er wonen veel zzp'ers in onze gemeente, die hun werk vaak doen vanuit hun eigen huis. Maar de coronacrisis heeft bedrijven en ondernemers in Pijnacker-Nootdorp hard geraakt. Zij hebben een moeilijke tijd achter de rug en niet duidelijk is of het einde al in zicht is. De **VVD** wil dat we de economie juist nu blijven stimuleren. Daarom willen wij alle ondernemers de komende periode blijven ondersteunen. Niet alleen in het MKB maar er is aandacht voor alle ondernemers in onze gemeente, ook ondernemers die een ander ruimtegebruik nodig kunnen hebben, zoals ZZP'ers en vrachtwagenchauffeurs. Zo dragen we met elkaar bij aan een bloeiende economie, banen voor onze inwoners en innovatieve technieken voor de toekomst.

- ▶ Door ondernemers de ruimte te geven en te zorgen voor minder regels, stimuleert de gemeente een gezonde lokale economie en dat leidt tot meer banen. Ondernemers weten zelf wat goed is voor hun onderneming. Daar hebben ze geen overheidsbemoedening voor nodig.
- ▶ We nemen belemmeringen weg voor mensen die hun werk doen vanuit huis. Of ze nu zijn gaan thuiswerken tijdens de coronacrisis, of als zzp'er altijd al veel vanuit huis werkten. Het moet binnen de grenzen van de wet goed mogelijk zijn om een werkvoorziening in of bij het huis te realiseren, zoals een uitbouw voor een kantoorruimte, een dakkapel om meer ruimte te krijgen op zolder, of zelfs een kleine werkruimte in de tuin. De gemeente denkt daarbij actief mee.
- ▶ De **VVD** wil dat het voor ondernemers is makkelijk om in contact te komen met de gemeente. De gemeente ondersteunt ondernemers op een proactieve manier. Ondernemers kunnen bij de gemeente altijd terecht bij één loket. Het huidige team accountmanagers levert goed werk en dat moet verder worden uitgebreid.
- ▶ De gemeente geeft opdrachten zoveel mogelijk aan lokale ondernemers, binnen de mogelijkheden van de wet. Sowieso betaalt de gemeente rekeningen altijd binnen 30 dagen.
- ▶ De **VVD** pleit voor voortzetting van het ondernemersfonds voor onbepaalde tijd.
- ▶ Ondernemers krijgen meer mogelijkheden om creatief te ondernemen. Zelf kunnen zij het beste beslissen wanneer en hoe laat hun winkel open of dicht gaat, ook op zondag.
- ▶ Tijdens het terrasseizoen maken we het uitbreiden van terrassen mogelijk. Voor een klein terras (tot zes tafels) schaffen we de vergunning af. Ondernemers zijn zelf verantwoordelijk voor afstemming met hun directe omgeving.
- ▶ Waar het kan, verlengen we vergunningen automatisch. Daarnaast streven we naar het zoveel mogelijk afschaffen van vergunningen en vervangen wij deze door algemene regels of een meldingsplicht.

2.2 Waar de gemeente bruist en bezoekers van buiten aantrekt

Onze lokale ondernemers werken iedere dag hard aan levendige en aantrekkelijke winkelcentra. Door in leegstaande gebouwen wonen, werken, winkels en horeca te mengen, creëren we een bloeiende lokale economie. In deze centra is ook ruimte voor maatschappelijke voorzieningen zoals bijvoorbeeld de bibliotheek. Een dorp komt pas echt tot leven als het centrum bruist. Met veilige en aantrekkelijke centra bieden we mooie centra aan onze eigen inwoners, maar trekken we ook bezoekers aan van buiten. Samen zorgen we voor een prettige gemeente, die klaar is voor de toekomst.

- ▶ We stimuleren winkelen in onze eigen winkelcentra, zowel fysiek als digitaal. Aantrekkelijke, veilige en bruisende gebieden zorgen voor een levendige winkelstraat vol met lokale ondernemers. Daar kan geen webshop tegenop. De gemeente blijft actief in het promoten van de Ackershof en Keijzershof in Pijnacker, De Parade in Nootdorp en Emerald in Delfgauw als de locaties voor winkelen en ontspanning.
- ▶ We zorgen ervoor dat onze winkelcentra goed bereikbaar blijven door vanuit de gemeente gratis parkeren te blijven bieden waar dat gemeentelijke plekken betreft.
- ▶ Ondernemen werkt het beste in een veilige en aantrekkelijke omgeving. Dat is fijn voor onze inwoners en trekt bezoekers aan van buitenaf. Omdat de samenwerking van ondernemers in een winkelgebied hieraan bijdraagt, bevorderen wij samenwerkingsverbanden als ondernemersverenigingen en parkmanagers voor bedrijventerreinen. De gemeente houdt goed contact met die samenwerkingsverbanden en vertegenwoordigers van bedrijven.
- ▶ Als ondernemers samenwerken, dan moeten overheden dat ook doen. We werken actief samen met onze buurgemeenten om ondernemers te steunen over gemeentegrenzen heen.
- ▶ We bestrijden leegstand door het mengen van functies voor wonen, werken, winkels en horeca. Ook verruimen we vestigingsmogelijkheden, door het opstellen van ruime bestemmingsplannen. Zo maakt de **VVD** de gemeente prettig en leefbaar.
- ▶ De strikte scheiding tussen horeca en winkels is niet meer van deze tijd. De **VVD** wil dat restaurants en cafés hun producten kunnen verkopen aan hun gasten en dat ook winkeliers hun klanten als gast met een hapje en/of een drankje kunnen ontvangen.
- ▶ Pijnacker-Nootdorp heeft een prachtig buitengebied dat wandelaars en fietsers trekt van ver buiten de gemeentegrenzen. Juist daar moeten recreatieve ondernemingen mogelijk zijn, zodat bezoekers bijvoorbeeld een fiets kunnen huren of kunnen lunchen tijdens hun wandeling. Maar dat gaat hand in hand met bescherming van het buitengebied en het bewaken van het groene karakter daarvan. Niet alles kan overal.
- ▶ De **VVD** wil één loket voor organisatoren en verenigingen die evenementen organiseren, zoals Koningsdag of een braderie. Er is sprake van een uitnodigend evenementenbeleid, waarbij het gemeenteloket actief en oplossingsgericht meedenkt en waar je terecht kunt als er iets misgaat.

2.3 Met culturele voorzieningen voor alle leeftijden

In Pijnacker-Nootdorp zorgen we voor een rijk aanbod van culturele voorzieningen en evenementen. De **VVD** is er trots op dat we hiermee veel bezoekers aantrekken. Daarin spelen Restaurants en cafés, sportverenigingen, bibliotheken en buurthuizen een belangrijke rol. Door met elkaar samen te werken dragen we bij aan persoonlijke ontwikkeling en vermaak voor jong en oud. Of het nu gaat om een muzikfestival, een culinair evenement of podiumkunsten, in Pijnacker-Nootdorp is ruimte voor alle creatieve ideeën en initiatieven van onze inwoners. Het is niet aan de gemeente om te bepalen wat cultuur is. Maar bij investeringen van de gemeente staat voorop dat er ook behoefte moet zijn aan de bestaande of nieuwe voorzieningen. Met hoge rekeningen voor lege zalen is niemand geholpen.

- ▶ In onze gemeente worden leuke evenementen georganiseerd en zijn er culturele voorzieningen voor alle leeftijden. Het cultureel erfgoed, zoals de korte baandraverij, de Verbeelding, sinterklaasintochten, de Kraaienrit en de Beatrixrun, van de gemeente mag gezien worden. Cultuur verbindt, inspireert en prikkelt en draagt bij aan een gezamenlijke identiteit.
- ▶ We richten ook één loket in voor organisatoren en verenigingen die evenementen organiseren, zoals Koningsdag of een braderie. Er is sprake van een uitnodigend evenementenbeleid, waarbij het loket actief en oplossingsgericht meedenkt en waar je terecht kunt als er iets misgaat.
- ▶ Subsidies voor culturele voorzieningen ondersteunen een aanbod van kunst en cultuur voor alle inwoners. Als voorwaarde voor subsidie verwacht de VVD dat aanvragers ook zelf zorgdragen voor een deel van de inkomsten, dat de activiteit bijdraagt aan een maatschappelijk doel, en dat zij kunnen onderbouwen dat er een publiek is voor de culturele voorziening in kwestie.

IEDEREEN DOET MEE

Wij sluiten niemand uit.

- ▶ Iedereen werkt, gaat naar school of doet vrijwilligerswerk.
- ▶ Wij werken aan de kortste weg naar werk.
- ▶ Iedereen kan zichzelf zijn, zeker als het gaat om zelfbeschikking, de gelijkwaardigheid van man en vrouw, LHBTIQ+-rechten, antisemitisme en de vrijheid van godsdienst.

2.4 Waar iedereen meedoet

Werk is van groot belang voor de mens en de samenleving. Werk zorgt voor contact met andere mensen. Werk leidt tot zelfstandigheid en eigenwaarde. Wie werkt, investeert in zichzelf en draagt zijn steentje bij aan de toekomst van onze samenleving. Maar werken is niet de enige manier om mee te doen. Meedoen is ook vrijwilligerswerk verrichten, een opleiding volgen, of je op een andere manier inzetten voor je omgeving.

- ▶ De **VVD** wil dat zoveel mogelijk mensen meedoen. Bij om- en bijscholing richten we ons daarom op iemands talenten en mogelijkheden, en hoe dit aansluit op de arbeidsmarkt. Wanneer de stap naar regulier werk nog te groot is, begeleiden we onze inwoners naar beschutte werk- en leerwerkplekken.
- ▶ Het onderwijs en het bedrijfsleven werken nauw samen om te zorgen dat er voldoende passende banen zijn voor wie klaar is met zijn opleiding. De **VVD** wil daarbij de kracht van lokale ondernemers benutten. In de glastuinbouw en op onze bedrijventerreinen is bijvoorbeeld altijd ruimte voor jongeren met een technische opleiding.
- ▶ Wie naar vermogen bijdraagt kan op onze ondersteuning rekenen. Het verliezen van een baan is al ingrijpend genoeg. Wel verwachten wij een tegenprestatie, omdat de **VVD** het belangrijk vindt dat mensen blijven meedoen in de samenleving.
- ▶ Wanneer je van een uitkering naar een betaalde baan gaat, wil de **VVD** dat je er in inkomen op vooruit gaat. Regels die dit in de weg staan schaffen we af. Werk moet altijd lonen. De **VVD** maakt zich sterk voor “de kortste weg naar werk”.
- ▶ Voor mensen in de bijstand wil de **VVD** graag van extra werkervaringsplekken creëren. Hierbij worden mensen vanuit de bijstand via een werkervaringsplek klaargestoomd voor een betaalde baan of andere vormen van dagbesteding.
- ▶ Wie minder bijdraagt kan ook minder een beroep doen op de samenleving. Als je bijstand ontvangt, maar de sollicitatieplicht niet naleeft of geen tegenprestatie verricht, verlies je je uitkering. Uitkeringsgerechtigden die onvoldoende ingeburgerd zijn, kunnen als tegenprestatie verplicht worden op onderdelen te werken aan inburgering en integratie.
- ▶ Fraude bij uitkeringen en subsidies is simpelweg diefstal, maar het maken van een foutje maakt je nog niet direct fraudeur. Dat wil de **VVD** in de toekomst voorkomen. Het oordeel over fraude moet uiteindelijk tot stand komen door mensenwerk, niet door een computer of een afvinklijstje.
- ▶ Bij problematische schulden zorgen we voor ademruimte, zodat de problemen met een schuldhulpverlener op een rij gezet kunnen worden. Zo voorkomen we verdere escalatie. Bij schuldhulpverlening hebben we specifiek aandacht voor de mentale gezondheid van onze inwoners. Wanneer er signalen zijn dat schulden ontstaan, bieden we zo vroeg mogelijk hulp.
- ▶ We hebben te lang gedacht dat inburgering van nieuwkomers enkel hun eigen verantwoordelijkheid is. Maar je bent niet direct zelfredzaam in een land dat in elk opzicht anders is dan waar je vandaan komt. Hierdoor kunnen vrijheden waar eeuwenlang voor gevochten is onder druk komen staan, met parallelle samenlevingen als resultaat. Van nieuwkomers verwacht de **VVD** dat ze in ruil voor de geboden gastvrijheid bijdragen aan onze samenleving. Door de Nederlandse taal te leren en je te verdiepen in onze normen en waarden, kun je sneller aan het werk. Daarbij bieden we goede begeleiding.

- ▶ We sluiten niemand uit. Er zijn in Nederland heel veel nieuwkomers die hun eigen weg hebben gevonden en geïntegreerd zijn in onze samenleving. Zij hebben de kansen gegrepen die ons land biedt. We zijn daar trots op en verwachten die houding ook van anderen.
- ▶ De Nederlandse taal spreken is cruciaal voor het vinden van een baan. We zorgen voor betaalbare cursussen om als nieuwkomer de taal te leren en gaan laaggeletterdheid tegen. Daarbij verwachten we van iedereen maximale inspanning om het Nederlands te leren. Wanneer iemand niet voldoende Nederlands spreekt en bewust niet meewerkt, kunnen boetes volgen of korten we de uitkering.
- ▶ Jonge kinderen van ouders die inburgeren gaan verplicht naar peuteropvang om achterstanden te voorkomen of vroegtijdig aan te pakken. We betrekken ouders bij taalonderwijs voor jonge kinderen.
- ▶ Bij de inburgering besteden we meer aandacht aan onderwerpen als zelfbeschikking, de gelijkwaardigheid van man en vrouw, LHBTIQ+-rechten, antisemitisme en de vrijheid van godsdienst.
- ▶ Voor afgewezen asielzoekers of illegale migranten is in Nederland geen plaats. De VVD wil niet dat de gemeente hen ondersteunt met hulp en verleent geen opvang. Hetzelfde geldt voor organisaties die illegalen helpen.

2.5 Waar boeren en tuinders kunnen ondernemen

De **VVD** heeft veel waardering voor onze boeren en tuinders. Als zij blijven ondernemen en innoveren, leveren ze een waardevolle bijdrage aan onze economie, met minder nadelen voor natuur en milieu.

- ▶ De **VVD** geeft boeren en tuinders de ruimte hun grond voor meerdere doeleinden te gebruiken, zoals voor toerisme, agrarisch natuurbeheer, recreatie of andere bedrijvigheid.
- ▶ Onze natuur draagt bij aan ons welzijn. Daarom blijven we ons inspannen voor herstel en behoud van de natuur, realistisch natuurbeleid en de versterking van biodiversiteit. Dat is ook van belang voor onze economie en ons prachtige cultuurlandschap.
- ▶ Wij stimuleren een duurzame bedrijfsvoering. Belemmerende regelgeving voor het gebruik van duurzame energiebronnen, zoals aardwarmte, warmtenetten, kleinschalige windenergie en duurzame energiebronnen wil de **VVD** schrappen. Zeker bij energie-intensieve vormen van voedselproductie, zoals glastuinbouw, is daar veel winst te behalen. Draagvlak en een goede balans tussen de belangen van de omgeving en de ondernemer zijn hierbij van groot belang.

LIEFDEVOLLE ZORG

***Zorg in je eigen omgeving met
je naasten om je heen.***

- ▶ **Zorg regelen we dichtbij.**
- ▶ **Zorg is betaalbaar.**
- ▶ **Mantelzorgers ontzorgen we.**

III. Waardevol samenleven

3.1 Met liefdevolle zorg, dichtbij huis

Vroeg of laat krijgen we allemaal met zorg te maken. Daarom wil de **VVD** dat goede en liefdevolle zorg waarin onze inwoners centraal staan. Met hulp die zo dichtbij huis als mogelijk wordt georganiseerd, zodat het weinig aanpassing vraagt van ons dagelijks leven. Zodat je in je eigen buurt goed oud kunt worden. Een buurt waar je buren gemakkelijk kunt ontmoeten voor een gezellig praatje. En waar alle straten goed toegankelijk zijn, zodat iedereen, ook met een rollator of rolstoel, gemakkelijk naar de buurtwinkel kan gaan.

- ▶ Inwoners van Pijnacker-Nootdorp blijven het liefst zo lang mogelijk in hun eigen wijk wonen. We zetten daarom in op het bouwen van meer woningen waar je goed oud kunt worden en woonvormen waar ouderen bij elkaar kunnen wonen. Bijvoorbeeld appartementen die geschikt zijn voor senioren. Zo kun je met ondersteuning zelfstandig blijven wonen.
- ▶ Een vergunning voor het aanpassen van een woning moet snel verleend worden als het bijdraagt aan langer zelfstandig wonen. Daarom gaan we in gesprek met woningbouwcorporaties om bestaande woningen voor deze doelgroepen aan te passen en te investeren in de bouw van nieuwe woningen voor ouderen en mensen met een beperking.
- ▶ Zorg moet voor iedereen betaalbaar blijven. Daarom kijkt de **VVD** kritisch of de hulp die wordt geven noodzakelijk, niet anders oplosbaar en passend is.
- ▶ Wanneer zorg nodig is, dan moet het snel beschikbaar en van goede kwaliteit zijn. Daarom spreken we met zorgorganisaties af hoelang dit mag duren. Als thuis wonen niet langer gaat, vindt de **VVD** dat er binnen drie weken (crisis)opvang beschikbaar moet zijn. Thuiszorg wordt binnen één week geregeld.
- ▶ We vragen inwoners ondersteuning zoveel mogelijk zelf te regelen, zodat het past bij hun wensen. Dat is goed mogelijk met een integraal persoonsgebonden budget (i-pgb).
- ▶ De **VVD** wil dat onze mantelzorgers worden ontzorgd. Er moet een centrale plek komen waar mantelzorgers terecht kunnen met vragen en informatie, bijvoorbeeld een WMO-loket.
- ▶ Welzijnsorganisaties onderhouden contact met mantelzorgers om overbelasting te voorkomen. Daarbij wil de **VVD** vrijwilligers inzetten en organiseren we logeermogelijkheden om lucht te brengen.
- ▶ Het moet mogelijk zijn om laagdrempelig en in de eigen wijk hulp te krijgen. Huisartsenpraktijken, buurthuizen en kernteams (sociale wijkteams) spelen hierin een cruciale rol. Zo zorgen we voor basisondersteuning in het dagelijks leven.
- ▶ Als volwassenen, kinderen of gezinnen zwaardere hulp nodig hebben, helpen wij hen daarheen op weg. Hiervoor kunnen mensen terecht bij praktijkondersteuners van de huisarts, huisartsen en kernteams (sociale wijkteams). Zij wijzen hen door naar de juiste ondersteuning.

3.2 Waar je fijn kunt opgroeien

Ouders zijn verantwoordelijk voor het gezond opgroeien van hun kinderen. Wij helpen daarbij, door een gemeente te bieden waarin kinderen op een veilige en prettige manier kunnen opgroeien en hun talenten kunnen ontwikkelen. Hier kennen we onze jeugd het beste. Daar is de **VVD** trots op en dat willen we graag behouden. Wanneer opgroeien niet gemakkelijk gaat en er jeugdzorg nodig is, bieden we hulp. Dat doet de **VVD** het liefst zo dichtbij het huis als mogelijk, zodat onze jeugd zo normaal mogelijk kan opgroeien. Hierbij letten we goed op dat we niet onnodig stickers plakken: niet iedereen die uniek is, heeft daar hulp bij nodig. Normaliseren noemen we dat. Maar nog niet alles in de jeugdzorg verloopt even goed. Er zijn flinke wachtlijsten voor hulp en dat moet zo snel mogelijk worden opgelost.

- ▶ Er komt een scherpere afbakening van wat we scharen onder jeugdzorg. Nog te vaak krijgen kinderen hulp voor zaken die horen bij normaal opgroeien of blijkt hulp niet effectief. Opgroeien gaat nu eenmaal niet zonder horten en stoten. Van ouders verwachten wij dan ook verantwoordelijkheid voor het gezond opgroeien van hun kinderen.
- ▶ Wanneer hulp wel nodig is, richten we ons op normaliseren. We plakken niet onnodig stickers en maken het niet zwaarder dan nodig. Het is niet de bedoeling dat kinderen die hulp krijgen, dit de rest van hun leven als last meedragen.
- ▶ Het voorkomen van hulp, preventie, is erg belangrijk. Zo voorkomen we dat we zwaardere hulp moeten bieden. Problemen bij kinderen en gezinnen proberen we daarom zo vroeg mogelijk te signaleren. Kernteams (sociale wijkteams), huisartsen, scholen en sportclubs hebben hierin een belangrijke rol. Met hen gaan we in gesprek om te zorgen dat deze aanpak zo effectief mogelijk wordt.
- ▶ We pakken de wachtlijsten in de jeugdzorg aan. Als kinderen extra hulp nodig hebben moet dat mogelijk zijn zonder dat zij maandenlang moeten wachten. Dat geldt zowel voor reguliere als voor hoog-specialistische jeugdzorg.
- ▶ Ieder gezin dat het nodig heeft, heeft één hulpverlener als aanspreekpunt. Dat creëert vertrouwen en maakt dat hulp effectief geboden kan worden.
- ▶ De problemen van de kinderen hebben vaak te maken met schuldenproblematiek of gezondheidsproblemen van de ouders. Door niet alleen naar het kind te kijken maar naar het gehele gezin kunnen de kinderen beter en effectiever geholpen worden (één gezin – één plan).
- ▶ We zorgen voor de aanwezigheid van voldoende jeugdprofessionals bij de huisarts. Zij zijn bekend met regionale zorgorganisaties en de behoeften van ouders en kinderen. Zo voorkomen we onnodige doorverwijzingen naar te zware hulp.
- ▶ Het coronavirus heeft het belang van mentale gezondheid extra onderstreept. Door met scholen en sportverenigingen al vroeg in te zetten op het weerbaar maken van de jeugd en het bespreekbaar maken van mentale gezondheid, kunnen veel problemen worden voorkomen.
- ▶ Het voorkomen van huiselijk geweld en kindermishandeling is de hoogste prioriteit. Waar signalen zijn van kindermishandeling, zoals mishandeling van huisdieren, moet dit herkend worden door hulpinstanties. In deze situaties moet hulp altijd direct beschikbaar zijn.

ONDERWIJS

Goed onderwijs biedt gelijke kansen.

- ▶ **Elke school heeft recht op goede huisvesting.**
- ▶ **Ieder kind voelt zich thuis op school.**
- ▶ **Ieder kind krijgt een gelijke startpositie.**

3.3 Waar onderwijs gelijke kansen biedt

Goed onderwijs biedt kinderen en jongeren gelijke kansen en geeft ze kennis en vaardigheden mee waar ze de rest van hun leven profijt van hebben. Op school leren we kinderen ook wat onze normen en waarden zijn en hoe we in Nederland met elkaar omgaan. Op school leer je wat normaal is en wat niet. Goed onderwijs speelt daarom niet alleen een grote rol in het leven van mensen: de hele samenleving heeft er belang bij.

- ▶ Om de ontwikkelkansen van jonge kinderen te vergroten, stimuleert de gemeente dat (taal)achterstanden bij jonge kinderen worden weggewerkt, bijvoorbeeld op de peuteropvang of kinderopvang. En we werken met integrale kindcentra, waar scholen en opvang voor kinderen worden samengebracht.
- ▶ Scholen die hun bestaansrecht hebben aangetoond moeten kunnen rekenen op veilige permanente huisvesting. De tijdelijke huisvesting voor scholen dient alleen in bijzondere situaties in stand gehouden te worden. In principe moet alle bestaande tijdelijke huisvesting worden vervangen door nieuwbouw of gebruik van leegstaande accommodaties. Een aandachtspunt hierbij is wel dat splitsing van scholen in beginsel onwenselijk is. Bij nieuwbouw van scholen moeten de mogelijkheden tot multifunctioneel gebruik helder in kaart worden gebracht. De **VVD** denkt hierbij onder meer aan het samenwerken tussen basisscholen en kinderopvangorganisaties of muziekscholen.
- ▶ Vernieuwing in onderwijs helpt om onze jongste inwoners weerbaar te maken in een veranderende maatschappij. Initiatieven en innovatie van scholen en schoolbesturen wordt door de gemeente met enthousiasme ondersteund.
- ▶ School is een veilige plek waar kinderen zich thuis moeten kunnen voelen. Scholen hebben nadrukkelijk een taak bij vroegtijdige signalering mogelijke problematiek van kinderen.
- ▶ School is een sociale ontmoetingsplaats. Daarom stimuleert de gemeente dat er ruimte in of nabij het schoolgebouw is die bijdraagt aan de ontwikkeling van kinderen, op het gebied van muziek, sport en cultuur. School- en sportgebouwen kunnen voor verschillende doelgroepen worden gebruikt.
- ▶ Sporten en cultuur kunnen een belangrijke uitlaatklep zijn voor jongeren. We dragen daarom financieel bij aan het sporten of culturele activiteiten van kinderen, als hun ouders dit niet kunnen betalen.
- ▶ Het is belang dat een school goed en veilig bereikbaar is. Daarom zorgen we voor een veilige toegang tot de school, met veilige wandel- en fietsroutes. Ook kijken we naar bijvoorbeeld kiss and ride parkeerplekken. Vervoer voor speciaal onderwijs wordt vergoed.
- ▶ Pesten is een veel voorkomend probleem onder jongeren, of dit nu op straat, in de klas, op het sportveld of online is. In onze gemeente zetten we ons actief in voor het sluiten van een afspraken die pesten tegengaan en zullen voorkomen: het 'anti-pestent-pact'.

3.4 Waar we gezond zijn, sporten en bewegen

Sporten is ontzettend belangrijk. Sport verbindt, geeft zelfvertrouwen, plezier en ontspanning. Daarnaast is sporten een belangrijk onderdeel van een gezonde levensstijl, waarmee ziektes kunnen worden voorkomen. Door te sporten zorgen we bovendien goed voor een gezonde, duurzame en weerbare samenleving. Zeker nu in onze samenleving overgewicht toeneemt, is het belangrijk dat we in beweging blijven en dat sport voor iedereen toegankelijk is. Daarom werken we samen met scholen, sportverenigingen en andere maatschappelijke instellingen zodat iedere inwoner van jong tot oud kan sporten.

- ▶ We zorgen voor voldoende plekken om buiten te kunnen spelen en sporten. Wanneer een sportveld plaats moet maken voor iets anders, willen we dat deze ruimte op een andere plek wordt gecompenseerd. En houden in de gaten dat sportverenigingen voldoende capaciteit hebben om alle (aspirant)leden te kunnen laten sporten en zorgen dat de faciliteiten op niveau blijven, ook wat onderhoud betreft. Waar mogelijk zijn er sportaccommodaties bij scholen in de buurt, zodat kinderen in schoolverband kunnen bewegen. De **VVD** wil onderzoeken of de huur die sportclubs voor de accommodaties betalen in evenwicht is in vergelijking met ons omringende gemeenten.
- ▶ Jongeren in de leeftijd van 12 tot 18 moeten zich vrij voelen om elkaar in de buitenruimte te ontmoeten. Hierbij kan worden gedacht aan het realiseren of moderniseren van een skatevoorziening in Pijnacker, Nootdorp en Delfgauw.
- ▶ Sporten is belangrijk voor de fysieke en mentale gezondheid. Door te sporten worden we fitter, sluiten we vriendschappen en nemen we actiever deel aan de samenleving. Omdat sport op zoveel manieren een positieve invloed heeft op ons leven, is het logisch om sport in te zetten als middel voor onze inwoners met wie het minder goed gaat. Daarom wil de **VVD** dat sportclubs, het onderwijs en zorginstellingen nauw met elkaar samenwerken zodat zij problemen op tijd signaleren.
- ▶ Bij nieuwbouw, ontwikkelingen of groot onderhoud denken we na hoe onze openbare ruimte kan worden ingericht voor buitensport. We vragen daarbij actief aan onze inwoners om mee te denken.
- ▶ Sportverenigingen, scholen en buitenschoolse opvang werken nauw samen om de schoolgaande jeugd zoveel mogelijk te laten bewegen. Buurtsportcoaches kunnen hierbij helpen.
- ▶ Sport is toegankelijk voor ouderen en mensen met een beperking. De gemeente besteedt een vast gedeelte van de sportsubsidie aan deze groep inwoners. Om ouderen voldoende te laten bewegen, zorgen we voor wandelroutes met voldoende rustmogelijkheden. En voor aangepaste routes, zoals dementieroutes of voorzieningen als bredere voetpaden. Maar gezond leven is in eerste instantie een verantwoordelijkheid van ouderen zelf.
- ▶ Waar het kan, wil de **VVD** dat we sportaccommodaties zoveel mogelijk inzetten voor meerdere doeleinden. Zo kunnen zoveel mogelijk inwoners gebruik maken van de faciliteiten. Ook zorgen we ervoor dat jongerenprojecten gebruik kunnen maken van sportaccommodaties.

- ▶ Sportieve evenementen zijn een manier om Pijnacker-Nootdorp op de kaart te zetten, te verbinden en mensen in beweging te krijgen. Daarom gaan we in actief in gesprek met organisaties van grotere sportieve evenementen om dit voor elkaar te krijgen. We nemen drempels weg en zorgen dat er ondersteuning wordt geleverd om de vergunningsaanvraag soepel te laten verlopen.
- ▶ In ons sportbeleid geven we in het bijzonder aandacht aan gelijke kansen en de gelijke behandeling van al onze inwoners. Voor discriminatie, homofobie, antisemitisme en racisme is geen plek in Pijnacker-Nootdorp. Sport moet voor iedereen bereikbaar zijn, ongeacht je achtergrond, kenmerken of economische positie.
- ▶ Sport maakt een integraal onderdeel uit van het gezondheidsbeleid. Dit gezondheidsbeleid combineert sport – onderwijs – leefomgeving e.d. met elkaar. De gemeente is en blijft aangesloten bij de organisatie Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) om een gezonde levensstijl onder jongeren te stimuleren.
- ▶ Sportverenigingen bestaan voornamelijk uit vrijwilligers. De **VVD** wil zorgen dat lokale regels zo eenvoudig en transparant mogelijk zijn en verminderen de regels waar het kan. We maken helder wie verantwoordelijk is voor de vergunningverlening en hanteren een duidelijke termijn.

IV. Een veilige leefomgeving

4.1 Waar we veilig zijn en ons veilig voelen

Het is belangrijk dat we ons veilig voelen in onze eigen buurt en huis. Zonder veiligheid geen vrijheid. De **VVD** wil dat iedereen in Pijnacker-Nootdorp veilig kan wonen, verblijven, werken en ondernemen. Dat de gemeente niet alleen veilig is, maar iedereen zich ook veilig voelt. Maar veiligheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Samen met inwoners en ondernemers zorgt de gemeente daarom voor een veilige leefomgeving. Door met elkaar op te trekken gaan we overlast tegen. Dat wil zeggen dat inwoners en ondernemers verdachte situaties moeten melden (desnoods anoniem), en dat de gemeente die signalen echt serieus moet nemen. We pakken criminaliteit aan en zetten alles op alles om herhaling te voorkomen.

- ▶ Het is belangrijk dat politie, brandweer en ambulances 24 uur per dag beschikbaar zijn. De hulpdiensten zijn op tijd als je ze nodig hebt. Daarbij maakt het niet uit vanuit welke gemeente de diensten komen. Ook overige hulpdiensten zijn goed bereikbaar en benaderbaar.
- ▶ In onze gemeente moet iedereen zichzelf kunnen zijn. Daarom pakken we discriminatie en geweld tegen LHBTIQ+'ers aan en zorgen we ervoor dat het doen van aangifte zo makkelijk mogelijk wordt gemaakt.
- ▶ Een app is soms handig, maar nooit de enige mogelijkheid om een melding te maken of aangifte te doen. Aangifte doen kan op het bureau, via internet of telefoon en via de eigen wijkagent die in dat geval op afspraak langskomt.
- ▶ Iedereen kan bijdragen aan de veiligheid in de buurt. Wijkagenten die de buurt goed kennen voegen daar iets extra's aan toe. De gemeente stimuleert de oprichting van buurtpreventieverenigingen en WhatsApp-groepen. Inwoners en wijkagenten werken daarbij samen.
- ▶ De **VVD** vindt het normaal dat je met je handen van andermans spullen afblijft. Geweld is helemaal uit den boze. Zeker tegen onze hulpverleners en anderen die zich voor de publieke zaak inzetten. Deze horen ongestoord hun werk te kunnen doen. Mensen die zich schuldig maken aan geweldsincidenten pakken we hard aan.
- ▶ Goede beveiliging is de beste bescherming. Keurmerken helpen inwoners en ondernemers bij hoe ze hun huis of bedrijf goed kunnen beveiligen tegen inbraak. De gemeente en politie promoten deze keurmerken.
- ▶ Overlast is een grote ergernis. De politie grijpt altijd in als mensen de regels overtreden of overlast veroorzaken. Raddraaiers en hangjongeren worden opgespoord en aangepakt. Overlastgevers zetten we sneller uit huis. Wanneer de politie ingrijpt, kan zij rekenen op de steun van de **VVD** en die van het lokaal gezag.

4.2 Waar criminaliteit en ondermijning worden aangepakt

De gemeente kiest bij de aanpak van criminaliteit en ondermijning voor de juiste balans tussen repressie en preventie. De kracht van onszelf, ondersteund door een gemeente die zorg draagt voor veiligheid, vormt het fundament van onze samenleving.

- ▶ Crimineel geld mag de bovenwereld niet bereiken. De gemeente is scherp op ondermijning en witwaspraktijken. We weigeren een vergunning of trekken deze in als deze misbruikt worden voor het faciliteren van criminele activiteiten. De gemeente is scherp op de situatie op de bedrijventerreinen en inspecteert daar regelmatig, ook buiten kantooruren. En waar nodig uiteraard met hulp van andere organisaties.
- ▶ Veiligheid is een gezamenlijke inspanning en staat of valt met de bereidheid van onze inwoners om verdachte of onveilige situaties te melden. We informeren inwoners over hoe ondermijning te herkennen. Als inwoners weten waar op te letten en wat te doen, kunnen zij helpen bij het bestrijden van ondermijning. De **VVD** wil een meldpunt waar inwoners verdachte situaties kunnen melden.
- ▶ De **VVD** is voorstander van het aanstellen van een preventie specialist ondermijning bedrijven. Deze heeft tot doel om vroegtijdig criminele activiteiten op te sporen en bedrijven te screenen die zich vestigen op onze bedrijventerreinen. Dit om illegale activiteiten te voorkomen en de kwaliteit van de bedrijventerreinen te waarborgen.
- ▶ Door zichtbare wijkagenten die surveilleren gaan we verloedering en overlast op straat en in wijken tegen. Ook willen we meer toezicht op onze bedrijventerreinen op alle uren van de dag, bijvoorbeeld met een efficiënte inzet van camera's en boa's in samenwerking met de politie.
- ▶ Veilige dorpscentra stimuleren om te winkelen, van de horeca gebruik te maken en elkaar te ontmoeten. We willen gastheren inzetten die in de dorpscentra zowel verwelkomen als een oogje in het zeil houden.
- ▶ Veilige bedrijventerreinen zijn minstens even essentieel. We zetten daarom in op toezicht buiten kantooruren. Maar ook in een eerder stadium is veiligheid van belang. Bij de vergunningverlening toetsen we vooraf op de aard van het bedrijf en de werkzaamheden.
- ▶ Als er boetes door onze boa's worden uitgeschreven vloeien die terug in de gemeentekas. Dit geld kunnen we dan weer inzetten om de veiligheid te verbeteren.
- ▶ Steeds vaker zijn onze inwoners slachtoffer van digitale criminaliteit, zoals WhatsApp-fraude of phishing. Daarom investeren we in goede voorlichting voor inwoners, jong en oud, zodat inwoners weten waar ze aangifte kunnen doen van cybercrime.

OVERHEID

Waar jouw belang voorop staat.

- ▶ De gemeente is er voor jou en niet andersom.
- ▶ Pijnacker-Nootdorp zijn wij samen.
- ▶ We werken zoveel mogelijk digitaal.

V. Een gemeente die klaar staat voor de inwoners van Pijnacker-Nootdorp

5.1 Waar het belang van de inwoners voorop staat

De gemeente is er voor de inwoners en staat ten dienste van de inwoners en probeert zo veel mogelijk mee te denken in oplossingen. Dat wil zeggen: aangeven hoe het wel kan. De gemeente is er om problemen op te lossen. Het belang van de inwoners staat voorop. Met eenvoudige formulieren, helder taalgebruik en overzichtelijke regels helpen we alle inwoners en ondernemers vooruit in het leven en voorkomen we wachtrijen, problemen en frustraties.

- ▶ Brieven en formulieren van de gemeente zijn voor iedereen begrijpelijk.
- ▶ De digitale dienstverlening van de gemeente is van goede kwaliteit. Inwoners kunnen hun zaken zoveel mogelijk vanuit huis regelen en wanneer het hen uitkomt. Als je fysiek niet in staat bent zelf naar het gemeentehuis te gaan, dan kan je paspoort worden thuisbezorgd.
- ▶ Het gemeentehuis is goed bereikbaar en kent openingstijden buiten kantooruren voor zaken die je niet digitaal kunt regelen. Bij vragen is het altijd mogelijk om een mens te spreken in plaats van een computer. De gemeente is 'digi-aardig', ook voor oudere inwoners die misschien minder handig zijn met een computer.
- ▶ De gemeente zorgt ervoor dat ICT volledig up to date is, zodat privacygevoelige informatie van inwoners beschermd is tegen digitale hacks en cyberaanvallen.
- ▶ Een transparante overheid vinden wij belangrijk. De gemeente informeert inwoners over gegevens die belangrijk zijn om een oordeel te kunnen vormen over het lokaal bestuur, zoals de besteding van gemeenschapsgeld.
- ▶ De gemeente werkt samen met andere overheden om digitale criminaliteit zoals identiteitsfraude tegen te gaan of te bestraffen.
- ▶ De wereld houdt niet op bij de gemeentegrens. De gemeente werkt slim samen met collega's in de omgeving als dit leidt tot betere oplossingen voor bereikbaarheid, regionale werkgelegenheid of woningbouw.

5.2 We onze krachten bundelen voor slimme oplossingen

Pijnacker-Nootdorp, dat zijn wij samen! We bundelen onze krachten en werken met plezier samen om problemen op te lossen in onze eigen straat, buurt of wijk. Daarom vinden we het belangrijk dat de gemeente slimme en creatieve initiatieven van inwoners en ondernemers aanmoedigt. En bij belangrijke plannen worden onze inwoners in een zo vroeg mogelijk stadium betrokken.

- ▶ Het enthousiasme van de samenleving benutten we zoveel mogelijk. Daarom zitten we initiatieven van ondernemers en verenigingen zo min mogelijk in de weg met regels en vergunningen en denken we proactief mee bij een verenigingen-, ondernemers- of duurzaamheidsloket.
- ▶ We ondersteunen maatschappelijke initiatieven die inwoners betrekken, zoals het right to challenge. Zo kunnen groepen inwoners gemeentelijke taken overnemen als zij daarvoor een goed plan hebben. Daarbij kijken we ook naar de mogelijkheden voor leningen voor maatschappelijke initiatieven uit een fonds. Afbetalingen van leningen uit dit fonds zorgen ervoor dat nieuwe leningen voor maatschappelijke initiatieven mogelijk zijn.
- ▶ Bij het opstellen van nieuw beleid wordt iedereen die dit direct raakt betrokken. Daarbij creëert de gemeente vooraf duidelijke verwachtingen om teleurstellingen achteraf te voorkomen. Zo werken we aan draagvlak en beter beleid.
- ▶ De gemeente hecht grote waarde aan de mening van haar inwoners en nodigt actief uit te participeren. Maar de gemeente heeft ook oog voor de 'stille meerderheid' die de gemeente niet altijd zo snel weet te vinden en misschien minder actief participeert. Zo houden we een goede balans tussen alle belangen bij het maken van keuzes.

FINANCIËN

We gaan verstandig met jouw geld om.

- ▶ **Hondenbelasting schaffen we af.**
- ▶ **Geen verhoging van de OZB.**
- ▶ **Geen klimaatbelastingen.**

5.3 En we verstandig met ons geld omgaan

Een gemeente is pas gezond als de financiën op orde zijn. Belastinggeld wordt verdiend door onze ondernemers en inwoners. Daar gaan we zuinig en verstandig mee om. De belasting houden we zo laag mogelijk. Gemeenten krijgen echter steeds meer taken en de gemeentelijke financiën staan in alle gemeenten onder druk. Daarom is het belangrijk dat de gemeente helder en transparant verantwoording aflegt over de besteding van belastinggeld.

- ▶ De uitgaven en inkomsten van de gemeente zijn transparant. De begroting en het jaarverslag zijn helder leesbaar. Bewoners en ondernemers krijgen jaarlijks eenvoudig inzage waaraan geld is besteed en welk effect is bereikt.
- ▶ We geven niet meer geld uit dan er binnenkomt.
- ▶ We schaffen de hondenbelasting af. De OZB stijgt niet harder dan de inflatie.
- ▶ De gemeentelijke leges zijn zoveel mogelijk gebaseerd op de kostprijs. 'De gebruiker betaalt' is het uitgangspunt. Het is niet acceptabel als allerlei kosten op inwoners afgewenteld worden.

Onze liberale waarden

BEGINSELVERKLARING

Vastgesteld door de 125e algemene vergadering op 15 november 2008 te Rotterdam

De Volkspartij voor Vrijheid en Democratie (**VVD**) wil een Nederland waar mensen de ruimte krijgen. De ruimte om iets buitengewoons te maken van hun leven. Om het leven niet zomaar voorbij te laten gaan, maar het juist met verve te leven. De **VVD** gaat in het offensief tegen de terreur van de middelmaat. Vóór de hardwerkende Nederlander die vorm en inhoud wil geven aan de eigen toekomst. Vóór vakmensen als leraren, politieagenten en wie werkt in de verzorging. Vóór wie het lef heeft een eigen bedrijf te beginnen. De **VVD** wil er zijn voor ieder die iets van zijn of haar leven wil maken. Door mensen niet afhankelijk te maken van de overheid maar hen te helpen op eigen benen te staan. De **VVD** wil dat mensen achterstand en armoede ontstijgen en dat kan het beste door goed onderwijs. De **VVD** is optimistisch. Over de toekomst, over de kansen van komende generaties. Over een sterk, toonaangevend Nederland in Europa en de wereld. Nederland heeft een rijke traditie van eigen initiatief, optimisme en durf. De Nederlandse droom is nauw verbonden met de liberale droom.

Vrijheid en Verantwoordelijkheid

De **VVD** is een liberale partij. Zij beschouwt de individuele vrijheid, zowel in geestelijk als in materieel opzicht, als het hoogste goed. Ieder mens heeft recht op vrijheid van meningsuiting en op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, integriteit van het eigen lichaam en zelfbeschikking. Voorts beschouwt de **VVD** verantwoordelijkheid als het ethisch fundament onder een samenleving van vrije mensen. Vrijheid en verantwoordelijkheid zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. In vrijheid draagt ieder mens niet alleen de verantwoordelijkheid voor zichzelf, maar houdt hij ook rekening met de vrijheid van anderen, met de belangen van ouderen en toekomstige generaties en met de vrije samenleving als geheel.

Gelijkwaardigheid, verdraagzaamheid en sociale rechtvaardigheid

Uit vrijheid en verantwoordelijkheid vloeien andere liberale beginselen voort: gelijkwaardigheid, verdraagzaamheid en sociale rechtvaardigheid. De **VVD** staat open voor iedereen die met haar de liberale beginselen deelt. Zij wil de plek zijn voor alle mensen die zich met rede en passie willen inzetten voor het vergroten van het liberale gehalte van de samenleving.

Het belang van onderwijs

Toegang tot hoogwaardig onderwijs is onontbeerlijk om het vrije individu maximaal in staat te stellen iets van zijn leven te maken. Het draagt bij aan eerlijke kansen voor iedereen. Ontwikkeling van kennis en vaardigheden van jongeren is van belang voor de toekomst en kansen van komende generaties. Onderwijs stimuleert het ontwikkelen van een eigen mening. Het daagt uit tot excelleren en is belangrijk voor een goed functionerende economie en arbeidsmarkt. Het biedt mensen de kans achterstand en armoede te ontstijgen. De overdracht van kennis en kunde is en blijft de eerste taak van het onderwijs. Toetsing van de kwaliteit door de overheid is noodzakelijk.

De hechte samenleving

De mens is een sociaal wezen. Het bezielend verband in onze samenleving wordt niet van bovenaf opgelegd, maar komt tot stand dankzij vrijwillige relaties tussen vrije mensen. Het staat elk mens vrij om de sociale relaties van zijn of haar keuze aan te gaan, net zoals het iedereen vrij staat weer uit die verbanden te treden.

Goed burgerschap houdt in dat een individu zich in zijn handelen rekenschap geeft van de cultuur en de bijbehorende normen van onze samenleving. De Nederlandse samenleving vindt haar oorsprong in de joods-christelijke traditie, het humanisme en de Verlichting. Deze beschavingsfundamenten vormen samen met de Nederlandse taal, de vaderlandse geschiedenis en de Grondwet de grondslag voor onze nationale identiteit.

Liberalen kiezen voor het principe van de scheiding van kerk en staat.

Iedereen heeft de verantwoordelijkheid in zijn eigen levensonderhoud te voorzien. Wie daar niet in slaagt, kan een beroep doen op de overheid. Ondersteuning door de overheid is tijdelijk en is erop gericht dat mensen zo snel mogelijk weer aan het werk kunnen. Alleen diegenen die daartoe om dwingende fysieke of psychische redenen niet in staat zijn mogen rekenen op blijvende ondersteuning.

De rol van de staat

De **VVD** streeft naar een krachtige, kleine staat met gezonde overheidsfinanciën. Alleen taken die de samenleving van belang vindt en die niet of niet zelfstandig door individuen of groepen kunnen worden vervuld, behoort de overheid te stimuleren dan wel op zich te nemen. Het uitgangspunt is dat deze taken zo doeltreffend, zo doelmatig en zo dicht mogelijk bij de burger worden uitgevoerd.

Belastingheffing is onvermijdelijk. Maar de belastingdruk wordt zo laag mogelijk gehouden, zodat hardwerkend Nederland zoveel mogelijk van het verdiende geld naar eigen keuze kan besteden.

Vertrouwen vormt het uitgangspunt in de omgang van de overheid met burgers. De overheid is dienstbaar aan de burgers en aan hun vrijheden. Doorgeschoten bureaucratie en bemoeizucht zijn een niet te onderschatten bedreiging voor de vrijheid van mensen. De burger heeft bij voorkeur met zo min mogelijk bestuurslagen tegelijk te maken.

Het bevorderen van de veiligheid van alle burgers, het handhaven van de openbare orde en het verdedigen van de democratische rechtsorde zijn kerntaken van de overheid. De staat heeft daartoe het geweldsmonopolie.

Nederland dient een democratische rechtsstaat – gebaseerd op de scheiding der machten - te zijn en te blijven. Alleen in een rechtsstaat hebben alle burgers gelijke rechten en is een eerlijke rechtsgang verzekerd.

De **VVD** hecht grote waarde aan de gelijkwaardigheid van man en vrouw, gelovige en niet-gelovige, blank en zwart, homo en hetero. Het individu beschikt over een aantal onvervreembare vrijheden die de staat niet mag aantasten.

De **VVD** staat voor een krachtige parlementaire, vertegenwoordigende democratie. De **VVD** strijdt tegen de dictatuur van de meerderheid en bevordert dat de meerderheid rekening houdt met de opvattingen van de minderheid en met individuele opvattingen. Als staatsvorm steunt de **VVD** de constitutionele monarchie vervuld door het Huis van Oranje-Nassau. Uitgangspunten hierbij zijn de ministeriële verantwoordelijkheid en de onschendbaarheid van de Koning.

De vrije markteconomie

De vrije marktorde is in economische zin de uitdrukking van het liberale uitgangspunt dat het individu zoveel mogelijk naar eigen keuze over zijn lot moet kunnen beschikken. In die marktorde worden vraag en aanbod via het proces van vrije mededinging op elkaar afgestemd. De staat heeft een faciliterende rol en scheidt het kader waarbinnen de vrije markt opereert.

Een vrije markt biedt de meest efficiënte toedeling van arbeid, kapitaal, goederen en diensten en is een voorwaarde voor een optimaal welvaartsniveau. De staat speelt ten aanzien van de vrije markt de rol van marktmeester.

De **VVD** strijdt tegen kartelvorming. Het door de overheid gegarandeerde eigendomsrecht is een onmisbare pijler onder de individuele vrijheid. De **VVD** bevordert het particulier eigendom en stimuleert ondernemerschap.

De **VVD** hecht grote waarde aan de groei van wetenschappelijke kennis en technologische vooruitgang. Vooral op het gebied van de duurzame zorg voor natuur, milieu en energievoorziening. Relevante ethische vragen dienen zorgvuldig te worden beantwoord, zonder een onredelijke afkeer van het onbekende.

Internationale samenwerking

In de wereld dient de Nederlandse regering op te komen voor het nationaal belang. Zij draagt daarnaast actief bij aan het versterken van een internationale rechtsorde en het beschermen van de mensenrechten. Grondslag hiervoor vormt de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.

De **VVD** zet zich in voor wereldwijde vrijhandel. Zij verzet zich tegen tariefmuren, structurele staatssteun en andere vormen van marktafscherming. Ontwikkelingssamenwerking richt zich op het bevorderen van de zelfstandige kracht van mensen in ontwikkelingslanden.

De **VVD** ziet Europese samenwerking als een effectief middel om vrijheid, welvaart en veiligheid te vergroten; zowel in Nederland als in de andere lidstaten van de Europese Unie. De EU concentreert zich op haar kerntaken door zich te richten op de gemeenschappelijke markt en grensoverschrijdende problemen en kansen. Voor het overige treedt de EU niet in de bevoegdheden van de lidstaten.

De staat waarborgt een sterke defensie in samenwerking met onze bondgenoten en verdragspartners om het hoofd te bieden aan internationale bedreigingen waaronder het terrorisme. Daarnaast speelt de krijgsmacht een belangrijke rol in het handhaven van de internationale rechtsorde.